

5. Sınıf Türkçe Ses Bilgisi Konu Tarama Testi

www.HangiSoru.com

1. Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer
I
Ömrüm oldukça gönül tahtına keyfince kurul
II

Sade bir semti sevmek bile bir ömre değer

Bu dörtlükte numaralanmış sözcüklerde yer alan ses olayları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II
A)	Ünsüz yumuşaması	Ünlü düşmesi
B)	Ünsüz benzeşmesi	Ünlü daralması
C)	Ünsüz yumuşaması	Ünlü daralması
D)	Ünsüz benzeşmesi	Ünlü düşmesi

2. Daha dördüncü sınıfta basketbol oynayacağım
I II III
diyerek kararını verdi.
IV

Bu cümlede numaralanmış kelimelerden hangisinde herhangi bir ses olayı yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. **Aşağıdaki sözcüklerden hangisinde herhangi bir ses olayı yoktur?**

- A) Adaleti B) Kulağa
C) Gönlüme D) Ağaca

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü düşmesi vardır?**

- A) Ödünç aldığın kalemı geri vermeyi unutma!
B) Yere düşünce burnu da kanamış.
C) Dışarı çıkarken yağmurluğunu almayı unutma.
D) Yorucu bir temponun ardından güzel bir tatile çıktılar.

5. Bir kıl heybeye bırakır kendini
I
Yassı tepelerin ardında
II
Kemirilmiş bozkır güneşi
Toprağın çöpür yüzünde
III
Uzatarak kımıldayan gölgeleri
IV

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisinde ünsüz yumuşaması görülmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. I. Bu kadar hüznü kimse kaldıramaz. (Ünlü düşmesi)
II. Hiç değmeyecek şeylere üzüлüp ağlıyor. (Ünsüz türemesi)
III. Çocuklar, ağacı sallayıp dutları düşürdü. (Ünsüz yumuşaması)
IV. Büyükçe bir eve taşınmayı çok istiyordu. (Ünsüz benzeşmesi)

Numaralanmış cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerde görülen ses olayı hangisinde yay ayraç içinde yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

7. Türkçede sert ünsüzle (f, s, t, k, ç, ş, h, p) biten bir sözcüğe yumuşak ünsüz ile (c, d, g) başlayan bir ek getirildiğinde ekin başındaki "c, d, g" sesleri "ç, t, k" ye dönüşür. Bu olaya ünsüz benzeşmesi (sertleşmesi) denir.

Buna göre aşağıdaki sözcüklerde hangisi "-cı / -ci" ekini alırsa ünsüz benzeşmesi meydana gelmez?

- A) Koltuk B) Simit
C) Süt D) Yapım

8. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi hece sayısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Lacivert elbise sana çok yakışıyor.
 B) Matematik dersini çok seviyorum.
 C) Dolma kalemin mürekkebi ellerine bulaşmış.
 D) Burada sabahları yürüyüşe çıkardı.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte yer alan ses olayı yay ayraç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Etten anlamadığı her hâlden belliydi. (Ünsüz benzeşmesi)
 B) Evden çıkarken pencereyi sıkı sıkı kapat. (Ünlü daralması)
 C) Bu toplantıda hiç çekinmeden fikrini paylaşabilirsin. (Ünlü düşmesi)
 D) Okul yılları boyunca desteğini bizden esirgemedi. (Ünlü yumuşaması)

10. “p, ç, t, k” harflerinden biri ile biten bir sözcüğe, ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde sözcüğün sonundaki “p, ç, t, k” sesleri yumuşar. Bu ses olayına “ünsüz yumuşaması” denir. Örneğin “kitap” sözcüğüne “-ı” eki getirildiğinde sözcüğün sonundaki “p” sesi “b” ye dönüşür: kitabı.

Bu açıklamaya göre “ışık” sözcüğüne aşağıdaki eklerden hangisi getirilirse sözcükte ünsüz yumuşaması meydana gelir?

- A) -da   B) -lı   C) -sız   D) -in

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte diğerlerinden farklı bir ses olayı vardır?

- A) Kapının ardında ne olduğunu tahmin edemezsin.
 B) Elbet bir gün gerçeğin nasıl ortaya çıktığını göreceksin.
 C) Hesaptaki paranın bir kısmını kullanmaya karar vermiş.
 D) Sokağın sonunda güzel, uzun bir ağaç vardı.

12. Türkçede geniş ünlüyle (a, e) biten bir sözcük “-yor” ekini aldığı anda geniş ünlüler daralmaya uğrar.

Buna göre aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinde böyle bir ses olayı yoktur?

- A) On gün sonra Almanya'ya gidiyor.
 B) Televizyonda güzel bir belgesel izliyor.
 C) İşlerini bitirip kitap okumak istiyor.
 D) Önüne gelen raporları titizlikle inceliyor.

13. • Isıttığı sütten sadece bir yudum içebilmişti.
 • Köşedeki simitçinin simitleri hep tazedir.
 • Arkadaşımın suluğunu çok beğendim.
 • Önümüzdeki taş yoldan kocaman bir sürü geçti.
 • Türkçede iki sesli harf yan yana bulunmaz.

Yukarıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin kaç tanesinde ünsüz benzeşmesi bulunmaktadır?

- A) 2   B) 3   C) 4   D) 5

14. I. Genişçe bir balkonda oturmuş sohbet ediyorlardı.
 II. Affedilemez işle yapmadan önce iyi düşünmeliyiz.
 III. Yoğurdun mayasının tutması için beklemelisin.
 IV. Çekyatta unuttuğu battaniyeyi dolaba koydu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte ünsüz türemesi vardır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

15. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ünsüz türemesini örneklendiren bir sözcük vardır?

- A) Her yıl yaz tatilinde bu bölgeye geliriz.
 B) Aramızdaki sırrı kimseye anlatmayacağını söylemişti.
 C) Akşam olunca birer birer evlere dağıldık.
 D) Beğendiği şarkıları bir albümde toplamış.

16. Atatürk, Türk müziğinin geliştirilip modernleştirilmesini desteklemiştir.

Bu cümledeki altı çizili sözcükte görülen ses olayının benzeri, aşağıdakilerin hangisinde bulunmaktadır?

- A) Sanat eğitimine son derece önem verirdi ailem.
 B) Öğretmenler, çağdaş bireyler yetiştirmekle görevlidir.
 C) Evin büyüklüğü karşısında herkes hayrete düşmüştü.
 D) İnsanlarla etkili iletişim kurabilmenin yolu, göz temasına bağlıdır.
17. Bir sırrı vardı, bu durum onu mutsuzluktan perişan ediyordu.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz türemesi
 B) Ünlü daralması
 C) Ünsüz benzeşmesi
 D) Ünsüz yumuşaması
18. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi alfabetik sırada en sondadır?
- A) dilek
 B) demir
 C) doruk
 D) diş

19. I. A - K - I - L
 II. F - İ - K - İ - R
 III. T - E - S - İ - R
 IV. Ş - E - K - İ - L

Numaralanmış kelimelerden hangisine ünlüyle başlayan bir ek getirildiğinde kutulardan birinin atılması gerekmez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

20. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinde yay ayrıç içinde verilen ses olayı yoktur?

- A) Reşat Nuri'nin "Yaprak Dökümü" isimli romanını çocukluğumda okumuştum. (Ünsüz yumuşaması)
 B) Fotoğraftaki kişilerle artık görüşmüyormuş. (Ünsüz benzeşmesi)
 C) Bu yaz da mı gelemiyorlarmış Bodrum'a? (Ünlü daralması)
 D) Tören esnasında telefonuyla oynaması saygısızcaydı. (Ünsüz yumuşaması)

21. Yabancı dillerden dilimize geçen ve özgün biçimlerinde sonunda ikiz ünsüz bulunan kelimeler Türkçede tek ünlüyle kullanılır. Bu kelimeler, ünlüyle başlayan bir ek aldığı veya yardımcı fiille kullanıldığında sondaki ünsüzden bir tane daha türer. Bu ses olayına "ünsüz türemesi" denir. Örneğin "zan" sözcüğü "etmek" yardımcı fiiliyle kullanıldığında "zannetmek" şeklinde yazılır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi ünsüz türemesine örnek olamaz?

- A) Aldığı zammı büyük bir sevinçle karşıladı.
 B) Hissettiği her şeyi titizlikle yazıya döktü.
 C) Güllü duvar kâğıtları bu eve çok yakıştı.
 D) Adamların sunduğu teklifi bir hışımla reddetti.

22. Türkçede düz-geniş ünlülerle (a, e) biten fiillere "-yor" eki getirildiğinde fiilin sonundaki ünlüler daralarak "ı, i, u, ü" ünlülerine dönüşür. Bu ses olayına "ünlü daralması" denir.

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili fiillerden hangisine "-yor" eki getirilirse fiilde ünlü daralması oluşmaz?

- A) Yazın mutlaka Doğu Karadeniz'e git!
 B) Amerika'ya gittiğinde beni mutlaka ara.
 C) Bir başına bahçede saatlerce oynadı.
 D) Doğum gününde vereceğim hediye sabırsızlıkla bekle.

23. Yazarın yeni kitabını alır almaz bir solukta
I II III
okumuş.
IV

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisinde ünsüz yumuşaması vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

24. Türk edebiyatının önemli isimlerinden Ferit Edgü'nün aşağıda belirtilen kitap isimlerinden hangisinde bir ses olayı vardır?

A)

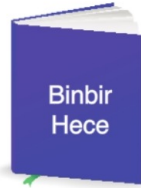
B)

C)

D)

CEVAP ANAHTARI

1. A	2. D	3. A	4. B	5. C	6. B	7. D	8. A	9. B	10. D
11. C	12. A	13. C	14. B	15. B	16. C	17. B	18. C	19. C	20. D
21. C	22. A	23. B	24. C						

www.HangiSoru.com